

Parathënie

Revista Kërkime Pedagogjike është vazhdimësi e publikimeve vjetore të Institutit Pedagogjik të Kosovës. Këtë vit, si rezultat i projekteve të shumta kërkimore, Kërkime del në tre vëllime. Ky publikim është vëllimi i dytë i revistës Kërkime Pedagogjike për këtë vit, i cili përfshin tematika të trajtuara nga punonjësit dhe bashkëpunëtorët shkencorë brenda dhe jashtë Institutit, të cilët kanë në fokus aspekte të lidhura me zbatimin e kurrikulës, mësimdhënien dhe rezultatet e nxënësve.

Tetë artikujt e vëllimit të dytë të revistës Kërkime Pedagogjike, për vitin 2024, reflektojnë përpjekjet dhe angazhimin e vazhdueshëm të profesionistëve për të kontribuar në avancimin e praktikave pedagogjike, duke ofruar evidencë të rëndësishme, perspektiva të reja, si dhe qasje të thelluara për aspektet që lidhen me zbatimin e kurrikulës, mësimdhënien dhe rezultatet e nxënësve.

Artikulli i parë në këtë vëllim, *Mësimdhënia me bazë projektin: përvojat e mësimdhënësve fillestarë në Kosovë*, paraqet përvojat e mësimdhënësve fillestarë në Kosovë gjatë aplikimit të metodologjisë së mësimdhënies me bazë projektin, në realizim të kurrikulës së bazuar në kompetenca. Autori vendos në fokus të studimit strategjitë dhe metodat e përdorura për të lehtësuar procesin e mësimdhënies me bazë projektin, si dhe synon të thellojë të kuptuarit e sfidave dhe përvojave të mësimdhënësve fillestarë.

Një grup i studiuesve shkencorë të Institutit kanë realizuar hulumtimin dhe prezantojnë gjetje të rëndësishme për temën *Qasja metodike e mësimdhënësve për zhvillimin e lexim-kuptimit të nxënësve*. Punimi identifikon qasjen metodike të mësimdhënësve gjatë procesit mësimor në zhvillimin e aftësive të nxënësve për të kuptuar përmbajtjen e tekstit. Në fokus të studimit kanë qenë: përdorimi i teknikave të leximit aktiv në klasë, parashtrimi i pyetjeve kritike, përdorimi i teksteve të shumëllojshme, zhvillimi i diskutimeve interaktive, si dhe stimulimi i të menduarit kritik.

Punimi me titull *Testimi ndërkombëtar PIRLS 2021 – një analizë e arritshmërisë së nxënësve tanë në fushën e kulturës së leximit* merret me

analizimin e rezultateve të dala nga testimi ndërkombëtar PIRLS 2021. Në këtë punim, në mënyrë të detajuar, janë identifikuar problemet e manifestuara nga nxënësit kosovarë në fushën e kulturës së leximit, duke i analizuar individualisht rezultatet dhe duke i krahasuar ato me rezultatet e arritura të nxënësve të vendeve të rajonit.

Në një metaanalizë bërë studimeve lidhur me *përvojat e vendeve pas PISA-së*, autorët prezantojnë disa përvoja dhe praktika të analizës dhe veprimeve në shtete të ndryshme. Nëpërmjet këtij artikulli, autorët vënë në pah disa aspekte të rëndësishme për përvojat e ndryshme pas pranimit të rezultateve, si: çështje të organizimit të procesit të vlerësimit, disa çështje të rëndësishme lidhur me përkthimin e testeve, si dhe kontekstualizimin e përmbajtjeve dhe detyrave në testet PISA.

Kurrikula e bazuar në kompetenca – praktikat e mësimit në funksion të zbatimit të saj është një studim tjetër, rezultatet e të cilit prezantohen në këtë vëllim të revistës. Autorja objekt studimi ka praktikat e mësimit në arsimin e detyruar në Kosovë dhe harmonizimin e tyre me kërkesat e kurrikulës së Kosovës. Rezultatet e hulumtimit tregojnë për sfida në të kuptuarit e procesit të zbatimit të kërkesave të kurrikulës dhe në përmbushjen e pritshmërive reale të kurrikulës.

Punimi *Praktikat e nxënësve dhe mësimeve në zbatimin e lëndës teknologji me TIK në gjimnazet e Kosovës* është kryer duke përdorur një model të studimit sasior dhe cilësor. Autorja identifikon dhe prezanton praktikat dhe nevojat e nxënësve dhe mësimeve për përdorim të TIK-ut në kuadër të metodologjisë mësimeve dhe nxënies, në programet e lëndëve mësimore Teknologji e informacionit dhe komunikimit, Orientimi në karrierë dhe Edukimi për ndërmarrësi.

Çështja e aktiviteteve ekstrakurrikulare në klasat 7-9 trajtohet në artikullin *Aktivitetet ekstrakurrikulare në funksion të zhvillimit të kompetencave*. Autori ofron një pasqyrë rreth organizimit të aktiviteteve ekstrakurrikulare dhe efektit të tyre në zhvillimin e kompetencave. Punimi ofron disa rekomandime lidhur me planifikimin dhe organizimin efektiv të aktiviteteve, sigurimin e burimeve, si dhe angazhimin e profesionistëve dhe ekspertëve

për të ofruar mbështetje dhe këshilla profesionale për nxënës dhe mësime.

Qasja e autorëve për studimin *Pikëpamjet e nxënësve dhe të studentëve për rolin e shkollimit paraprak në përgatitjen e tyre për jetë dhe punë* paraqet një vlerë të shtuar për studimet e bazuara në të dhënat. Të dhënat nga ky studim paraqesin një referencë domethënëse për mësime dhe vendimmarrësit për qasjet ndaj mësimit dhe nxënësit bazuar në porositë e tyre. Mesazhet e respondentëve adresojnë çështjen e komunikimit mësime - nxënës, respektimin e mendimit të tyre, si dhe nevojat e tyre për shkollim- aftësim, të cilat nuk ua ka ofruar shkollimi paraardhës.

Së fundmi, çështjet dhe tematikat e trajtuara në këtë vëllim të revistës Kërkime Pedagogjike, në formë të qasjes kërkimore, sasiore dhe cilësore, paraqesin një burim të rëndësishëm për të gjithë të interesuarit e kërkimit dhe zhvillimit në fushat e edukimit. Rezultatet nga studimet e prezantuara në këtë vëllim të revistës paraqesin një adresë të duhur për studime më të thelluara të çështjeve të identifikuara. U jemi mirënjohës dhe falënderues autorëve të punimeve dhe recensentëve për kontributin e çmuar profesional dhe publikimin e punimeve në Kërkime Pedagogjike.

Dr. Osman Buleshkaj,
Drejtor i Institutit Pedagogjik të Kosovës